

האומר סלע זו לצדקה בשביל שיחיו בני ובשביל שאזכה לעולם הבא – הרי זה צדיק גמור.

רבנו אבן אבן (ר"ה 3 ע"א)

האומר סלע זו לצדקה בשביל שיחיו בני ובשביל שאזכה לעוה"ב הרי זה צדיק גמור. ויש שמפרשין הרי זו צדקה גמורה.

גוס' רבינו פרץ (פ"א ס"א)

סלע זו לצדקה בשביל שאזכה כו'. וא"ת והא אמרינן במסכת אבות (פ"א מ"ג) אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס וכו'. וי"ל דגרסינן הכא הרי זה לזקק גמור, א"נ דגרסינן הכי הרי זה לזקק גמור בדבר הזה, דאף על גב דמשמש על מנת לקבל פרס מכל מקום בלוחו דבר הוי לזקק ולגירסא דגרסינן הרי זה לזקק גמור הכי פירושא, הרי הוא בלוחו דבר לזקק. ועוד תירץ ר"ת להתם מייירי צתוהא על הראשונות, פי' צתוהא על הלזקוהו שפעה כשלא עשה לו הקצ"ה חפלו וצקשו, כדרך שאומות העולם עושין, אבל הכא מייירי צתוהא על הראשונות, על הלזקוהו שפעה כשלא עשה לו הקצ"ה חפלו.

גמ' אבן אבן (פ"א ס"א)

האומר סלע זו לצדקה בשביל שיחיו בני וכו'. לכאורה קשה וכי בגלל שנתן פעם אחת צדקה הרי הוא צדיק גמור ועיין ברש"י שכתב "על דבר זה ומחשבה זו" והיינו שבדבר זה הוא צדיק או י"ל שכוונת רש"י שברגע הזה הוא צדיק גמור וכמו דאמרינן לעיל ט: גדול העושה צדקה בסתר יותר ממשא רבינו דזה ודאי דא"א לומר דמי שעשה פעם צדקה בסתר הוא יותר גדול ממשא אלא הכוונה היא שברגע הזה שנתן הצדקה הוא צדיק גמור והנה בר"ה ד. פירש"י הרי זה צדיק גמור אם רגיל בכך ור"ח כתב בר"ה ד. יש שמפרשים הרי זו צדקה גמורה ע"ש וכוונתו שהם לא גרסי בברייתא הרי זה צדיק גמור אלא גרסי הרי זו צדקה גמורה.

פ"א אבן אבן (פ"א ס"א) – אבן אבן (פ"א ס"א)

ופה מקום להעתיק מה ששמעתי מפיו הקדוש, על מאמרם ז"ל בפסחים ח' ובב"ב י' ע"ב. האומר סלע זו לצדקה בשביל שיחיו בני ובשביל שאזכה לעולם הבא הרי זה צדיק גמור. ושאלתי את פי רבינו זצ"ל, אם זה שנתן צדקה בשביל איזו הנאה, נקרא צדיק גמור, א"כ מה הנחת למי שנתן צדקה לשם שמים בלא שום הנאה או פני' עצמית?

וע"ז ענה לי, כי יוכל להיות שבשגגת מדפיס נדפסו שתי המלים "צדיק גמור", ובברייתא הי' כתוב בראשי תיבות "צ"ג" כזה, שמשמעותו "צדקה גמורה" והמדפיס טעה והדפיס "צדיק גמור".

מדרש אבן אבן (פ"א ס"א)

שאני מצות צדקה שהיא מחולקת מכל שאר המצות בזה, שבשאר מצות כתיב לא תנסו את ה' וגו' ובמצות הצדקה כתיב ובחנוני נא בזאת וגו', ועליה אמר דוד המלך ע"ה פזר נתן לאביונים, ולכן בשאר כל המצות צריך לעבוד על מנת שלא לקבל פרס.

ועוד בהיא דפסחים קאמר הרי זה צדיק גמור וצדיק מתקרי, חסיד לא מתקרי ומאמר אנטיגנוס הוי ממדת חסידות כדי שיקרא חסיד וכן כל שאר מילי דאבות הם מילי דחסידות, וכן ידוייק מדברי רז"ל שאמרו האי מאן דבעי למהוי חסידא ליעיין במלי דאבות.

ה"ר אביש ווערשנער (אבן אבן ר"ה)

לכאורה קשה, מדוע כתבה הגמרא "האומר סלע זו לצדקה", והלא היה צריך לכתוב: "הנותן סלע זו לצדקה?" יש מתרצים זאת כן: ה"אומר", דהיינו, אדם שכוונתו לתת צדקה בלב שלם, אך למקבל הוא אומר: "הנני נותן לך בתור סגולה בשביל שיחיה בני", זאת כדי שהלה יצא בתחושה שעשה טובה עם הנותן, שקיבל ממנו את התרומה, ויקח ללא בושה. על כן הנותן צדקה באופן זה אמרו: "הרי זה צדיק גמור", כיון שמשכיל ונוהג בחכמה בצדקותיו.